

نقش رسانه های دیداری در رشد و تعالی خانواده

چکیده

این مقاله با هدف شناسایی نقش رسانه های دیداری در رشد و تعالی خانواده تنظیم و در آن تلاش گردید. تا به این سوال پاسخ داده شود که رسانه های دیداری در رشد و تعالی خانواده چه نقشی دارند؟ تحقیق از نوع تحقیقات توضیحی و روش بکار رفته کتابخانه بوده است. ابزرا به کار رفته در جهت جمع آوری داده ها، تحلیل داده ها با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام شده است. از مهمترین نتایج این مطالعه می توان اشاره نمود، نسل کنونی از ابتدای حیاتش با رسانه ها آشنا شده، رشد می کند و بخش عظیمی از اطلاعات، الگوهای رفتاری و ارزش های خود را از آنها دریافت می کند. رسانه می تواند به صورت مستقیم تمامی آحاد جامعه را تحت تاثیر قرار دهد اما تاثیر مهم آن از طریق اثرگذاری بر نهاد خانواده است. تاثیر رسانه ها بر خانواده می تواند در دو طیف مثبت و منفی بررسی شود. نسل امروز هر آنچه از رسانه می خواند، می شنود و می بیند ملاک نگرش و رفتار خود قرار می دهد. اگر والدین در خانواده نتوانند مدیریت مناسبی داشته باشند به مرور نقش والدین کمرنگ گردیده و فرزندان آموزه های دینی، فرهنگی و اجتماعی خود را از رسانه هایی همچون شبکه های اجتماعی تلویزیون سینما و غیره کسب خواهند نمود. نفوذ و تاثیر رسانه در خانواده ها تا جایی است که برخی نظریه پردازان بر این باورند که رسانه ها اولویت ذهنی و حتی رفتاری ما را تعیین می کنند (ملک پور، ۱۴۰۱، ص ۱۳) فاطمه خانواده یکی از مهمترین واحدهای اجتماعی است و حفظ سلامت آن در سلامت جامعه و اعضای آن تاثیر به سزایی دارد. رسانه ای شدن زندگی روزمره فرآیندی است که می تواند روی رشد و تعالی خانواده تاثیر بگذارد. بنابراین تاثیر پذیری و متزلزل شدن نهاد خانواده در جامعه از طریق رسانه ها می تواند مسائل و مشکلات متعددی را به وجود آورد و همین موضوع بیانگر لزوم بررسی نقش رسانه ها بر رشد و تعالی خانواده می باشد. در کشور ما با همه کاستی هایی که در نقش رسانه وجود دارد تاثیر آن بر تعالی خانواده تاثیر مثبت بوده است. بررسی های روانشناسی اجتماعی نشان می دهد رسانه ها دارای چنان قدرتی هستند که می توانند نسلی تازه در تاریخ انسان پدید آورند. نسلی که با نسل های پیشین خود از جهت فرهنگ، ارزش ها و هنجارها و آرمان ها بسیار متفاوت باشد. رسانه می تواند با اثرگذاری مستقیم یا غیر مستقیم بر نهاد خانواده بسیاری از ناهنجاری های درون خانواده را کاهش دهد و در تعالی خانواده موثر واقع شود.

کلید واژه ها: خانواده، رسانه، تاثیر پذیری، رشد و تعالی

تعالی خانواده به معنای پرداختن به جنبه‌های حقیقی انسان و ایجاد زمینه رشد و تعالی برای هر یک از اعضای اوست و شاخص مهم در خانواده متعالی همراهی و همدلی و هم‌اندیشی اعضای آن است. در خانواده متعالی همسویی در بینش‌ها و باورها وجود دارد و اگر این همسویی وجود نداشته باشد امکان اینکه خانواده به صورت سیستمی به سوی خانواده متعالی حرکت کند ایجاد نمی‌شود. در یک خانواده متعالی زمینه‌های رشد فکری روحی و اخلاقی زن و مرد فراهم می‌شود و هر دو آگاهانه و مسئولانه فرزندان را بر مدار تربیت الهی و خوی انسانی آموزش و پرورش می‌دهند. (رجبی، ۱۳۹۶، ص ۱۲) رسانه‌ها نقش مهمی در رشد خانواده دارند به ویژه در انتقال و تغییر ارزش‌ها و هنجارها. آنها می‌توانند به عنوان ابزارهای آموزشی و فرهنگی عمل کنند اما همچنین ممکن است باعث کاهش تعاملات عاطفی و ایجاد فاصله بین اعضای خانواده شوند در عصر دیجیتال فرزندان بیشتر از رسانه‌ها تاثیر می‌پذیرند و این امر می‌تواند منجر به فردگرایی و کاهش پیوندهای خانوادگی شود؛ بنابراین مدیریت صحیح تعامل با رسانه‌ها برای حفظ انسجام خانواده ضروری است رسانه‌ها می‌توانند به طور قابل توجهی بر ارزش‌های خانوادگی تاثیر بگذارند آنها با معرفی الگوهای جدید فرهنگی و اجتماعی می‌توانند نگرش‌ها و رفتارهای اعضای خانواده را تغییر دهند محتوای رسانه‌ای از برنامه‌های تلویزیونی تا شبکه‌های اجتماعی می‌تواند هم الگوهای مثبت و هم منفی را ترویج کند به عنوان مثال نمایش روابط سالم می‌تواند به تقویت پیوندهای عاطفی کمک کند در حالی که محتوای ناهنجار ممکن است فشار و تنش ایجاد کند. خانواده زیربنایی‌ترین و اولین نهاد اجتماعی به شمار می‌رود و تاثیر آن بر رشد و تعالی و شکوفایی افراد و جامعه به حدی است که هیچ صاحب نظری نمی‌تواند آن را انکار کند. بی‌تردید هماهنگ سازی دو نهاد رسانه و خانواده می‌تواند بر هدایت و راهبری جامعه اثر بگذارد، بنابراین شناخت نقش رسانه‌ها بر خانواده از اهمیت بالایی برخوردار است. پژوهشگران زیادی در این زمینه تحقیق کرده‌اند هربرت مارشال مک لوهان ۱۹۶۰ در نظریه خود تحت عنوان رسانه‌ها فناوری ارتباطات و چگونگی تاثیر آنها بر محیط‌های انسانی به این موضوع می‌پردازد که چگونه رسانه‌های ارتباطی بر ادراک انسان، فهم و احساس و ارزش انسان‌ها تاثیر می‌گذارند. اما امروزه این موضوع به طور گسترده‌تری مورد بررسی قرار گرفته است تحت عنوان مقالاتی چون نقش رسانه‌ها در تغییر ارزش‌ها و هنجارهای خانواده (ملک‌پور، ۱۴۰۱، ص ۱۲) بررسی اثرگذاری رسانه‌های تصویری بر نهاد خانواده (رشکیانی، ۱۳۹۰، ص ۱۰) تاثیر شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی بر روابط اعضای خانواده (نادری، ۱۳۹۱، ص ۱۶) هدف اصلی این مقاله بررسی و تبیین نقش رسانه‌های دیداری به عنوان یکی از دستگاه‌های فراگیر و گسترده و در دسترس همگان در رشد و تعالی خانواده می‌باشد. از جمله مهم‌ترین عواملی که می‌تواند بر رشد و تعالی خانواده موثر باشد رسانه‌های دیداری هستند در این مقاله به این سوالات پاسخ می‌دهیم: ۱- دلایل تاثیر رسانه بر رشد خانواده چیست؟ ۲- رسانه‌های دیداری به چه میزان در رشد خانواده موثرند؟ ۳- پیامدهای رسانه چیست؟ مثبت یا منفی؟

تعریف خانواده:

خانواده گروهی پویاست. گروه تنها مجموعه ای از افراد نیست، بلکه نشان دهنده نوع و شکل روابط میان اعضای آن نیز هست. اگر در گذشته حضور افراد در یک مکان واحد را به عنوان خانواده می دانستند در دوره جدید نوع حضور دو نفر-زن و شوهر را به تنهایی یا با یکدیگر از قبیل فرزندان والدین و دیگر افراد فامیل خانواده اطلاق می کنند خانواده یکی از مهمترین واحدهای اجتماعی است و حفظ سلامت آن در سلامت جامعه و اعضای آن تاثیر بسزایی دارد.

تعریف رسانه:

امروزه رسانه تعریف گسترده ای پیدا کرده است؛ به وسایل انتقال پیام از فرستنده یا فرستندگان به مخاطب یا مخاطبان رسانه گفته می شود که شامل روزنامه، کتاب، رادیو، تلویزیون، ماهواره، تکنولوژی های نوین ارتباطات، اطلاعات و اینترنت می شود. رسانه های گروهی به سبب انبوه و فراوان بودنشان به رسانه های فردی تبدیل شده اند و از طرفی به صورت یک جبهه عظیم فرهنگی درآمده اند. جبهه فرهنگی به گستردگی همه کرات کشورها شهرها کوچه ها خیابان ها. همه مغزها و اندیشه های جبهه فرهنگی شده اند و علمدار جبهه فرهنگی رسانه ها هستند.

انواع رسانه:

دریک تقسیم بندی کلی می توان رسانه ها را به دودسته شخصی و گروهی تقسیم کرده همچنین می توان رسانه ها را

کارکرد رسانه در جامعه:

رسانه ها به عنوان یکی از نهادهای اجتماعی کارکرد انتقال، تغییر و ترویج ارزش های فرهنگی و اجتماعی را بر عهده دارند از آنجایی که نسل کنونی جامعه از ابتدای حیاتش با رسانه ها بزرگ می شود بخش عظیمی از ارزشهای فرهنگی و اجتماعی را از رسانه ها دریافت می کنند نفوذ و تاثیر رسانه ها تا جایی است که برخی از نظریه پردازان ارتباطی بر این باورند که رسانه ها اولویت ذهنی و حتی رفتاری ما را تعیین می کنند نسل جوان امروز در مقایسه با نسل گذشته کمتر زیر بار ارزش های دیکته شده توسط خانواده می رود. می توان گفت تنها مدارس و مساجد و سایر نهادهای اجتماعی نیستند که روی خانواده تاثیر دارند بلکه رسانه نیز نقش مهمی در این میان دارد و فرزندان الگوهای رفتاری خود را در بسیاری موارد از رسانه اخذ می کنند. جای تعجب نیست که هنرپیشگان و بازیگران فیلم ها و سریال ها پیش از معلمان و اساتید دانشگاه ها به عنوان الگو شناخته می شوند. (نادری، ۱۳۹۱، ص ۱۶)

دلایل تاثیر رسانه بر خانواده ها

اگر خانواده‌ها برنامه مناسبی برای عامل با رسانه‌ها نداشته باشند خانواده نقش خود را از دست داده فرزندان از رسانه‌ها اثر خواهند پذیرفت. طبق نظریه کاشت جورج گربنر (۱۹۶۰) مخاطبان در دریافت پیام‌های رسانه‌ها به خصوص تلویزیون مانند زمین مستعدی هستند که می‌توان هرچه را خواست در آنها کاشت و پرورش داد. بنابراین معنا توسط رسانه‌ها تولید می‌شود و مخاطبان با پذیرش چنین معناهایی به همدیگر نزدیک یا از هم دور می‌شوند. رسانه‌ها با اهمیت دادن و برجسته کردن برخی اخبار و موضوعات آنها را در دستور کار جامعه قرار می‌دهند و با وزن دادن به آنها نیروهای جامعه را به آن مشغول می‌کنند. رسانه‌ها با توجه به اثرگذاری می‌توانند اثرات گوناگون مثبت و منفی داشته باشند. از این رو نقش پدر و مادر بسیار مهم خواهد بود به طوری که اگر والدین نتوانند در خانواده مدیریت مناسبی داشته باشند به مرور نقش والدین کم‌رنگ گردیده فرزندان آموزه‌های دینی و اجتماعی و فرهنگی خود را از رسانه‌هایی همچون شبکه‌های اجتماعی تلویزیون و سینما کسب خواهند نمود. (دلاوری، ۱۳۹۱، ص ۱۲) در بین رسانه‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی اینترنت از جذابیت‌ها و امکانات فراگیری برخوردار است به طوری که حتی پابرجاترین عرصه حیات بشری یعنی خانواده را نیز تحت تاثیر خود قرار داده سبب شکل‌گیری دگرگونی جدی در نهاد خانواده‌ها شده است. تلویزیون در خانواده‌های متحد و سالم هماهنگی و وفاق را افزایش می‌دهد در صورتی که در خانواده‌های متزلزل به پراکندگی دامن می‌زند. در خانواده‌هایی که ارتباطات صمیمی بین والدین و فرزندان وجود دارد والدین قادر به کنترل رفتارهای فرزندان خود بوده و ارزش‌های خود را به شیوه‌هایی مقبول ارائه نموده‌اند اما در بیشتر خانواده‌ها که تحت تاثیر عوامل بیرونی از جمله رسانه‌ها بوده‌اند الگوبرداری فرزندان متفاوت از خواسته‌های والدین بوده است در کشور ما با همه کاستی‌هایی که در نقش رسانه وجود دارد تاثیر آن بر تربیت فرزندان تأثیری مثبت بوده است و در مجموع فرزندانی که از تربیت مناسب برخوردار نبوده‌اند اغلب تحت تاثیر دوستان یا رسانه‌های غیر رسمی و بیگانه قرار گرفته‌اند.

نقش رسانه در روابط درونی بین اعضای خانواده

رسانه‌ها نقش اساسی در دگرگونی روابط درونی بین اعضای خانواده دارند. این تحولات باعث سست شدن پیوندهای درون خانواده، افزایش طلاق و ناتوانی در تربیت فرزندان شده و از سوی دیگر پیامدهای مثبتی چون افزایش سطح آگاهی اعضای خانواده، شناخت روش‌های بهتر در برخورد با فرزندان، استفاده بهتر از امکانات آموزشی داشته است. در واقع رسانه از سویی باعث تقویت برخی از ارزش‌های اجتماعی و از سوی دیگر باعث تضعیف آنها شده است. عملکرد رسانه در قالب طرح الگوهای موفق ضمن تقویت باورهای درست و تصحیح نگرش‌های نادرست منجر به تغییر رفتار به عنوان هدف غایی آموزش خواهد گردید. علیرضا تبریزی روانشناس حوزه کودک و نوجوان معتقد است در روزگار جدید زمانی که می‌خواهیم تعداد نفرات یک خانواده را شمارش کنیم غیر از تعداد فرزندان یک خانواده رسانه‌ها را هم به عنوان عضوی از خانواده شمارش می‌کنیم.

در واقع رسانه‌هایی مانند تلویزیون و موبایل یکی از اعضای خانواده شده‌اند به طوری که هم از خانواده تاثیر می‌گیرند و هم روی خانواده تاثیر می‌گذارند بنابراین رسانه به اندازه یکی از اعضای خانواده ممکن است شرایط زندگی را بهتر یا بدتر کند. برای بیشتر خانواده‌ها عنصر رسانه از حاشیه به متن زندگی روزمره وارد شده و شالوده جدا ناپذیری را برای خانواده فراهم کرده است. بنابراین اگر کسی دغدغه خانواده را دارد باید به ارتباط بین خانواده و رسانه توجه کند.

چرا رسانه شخصی؟

امروزه از آنجایی که بچه‌ها ساعت‌های بیشتری را در خانه می‌گذرانند رسانه شخصی با فضای مستقل می‌خواهند و گاهی به علت تک فرزندی هزینه زیادی را صرف فعالیت‌های رسانه‌ای می‌کنند. به این معنا که بزرگسالان نگران فضای عمومی هستند و به همین دلیل یک فرهنگ اتاق (۲) غنی از رسانه ایجاد می‌کنند تا فرزندان را در خانه نگه دارند. تحقیقات نشان می‌دهد رسانه در خانه و فضای خانوادگی کارکردهای دارد؛ اعم از تامین یک انتخاب مشترک برای گذران اوقات فراغت و گفتگو برنامه‌ریزی زمانی و مکانی خانواده و جدایی یا پیوند زیر گروه‌های خانواده درون و بیرون منزل. خانواده با درآمدهای پایین معمولاً تلویزیون یا دستگاه‌های بازی در اتاق‌هایشان دارند در حالی که والدین با تحصیلات بالا عموماً برای فرزندان خود لب تاب رایانه و اتاق شخصی تهیه می‌کنند. خانواده‌هایی که در آنها هر دوی والدین شاغلند معمولاً خانه‌های خود را از رسانه غنی می‌کنند.

چالش‌های جدید برای والدین:

والدین در قبال کاربرد رسانه توسط فرزندان‌شان روابط مختلفی می‌توانند داشته باشند.

- ۱- استفاده با هم: پدر یا مادر حضور دارد و حتی در آن فعالیت رسانه‌ای با فرزند سهیم است.
- ۲- مداخله فعالانه: پدر یا مادر برای راهنمایی فرزند درباره محتوا با او صحبت می‌کنند (تفسیر یا نقد)
- ۳- مداخله محدود کننده: پدر یا مادر قوانینی وضع می‌کنند که استفاده فرزند را محدود کنند (زمان یا نوع فعالیت‌های رسانه‌ای)
- ۴- پدر یا مادر کاربرد رسانه‌ای فرزند را بعداً بررسی می‌کنند.

یکی از دلایل گرایش به سمت رسانه‌ها:

مردم عمدتاً برای تسکین اضطراب‌های روحی روانی و فشارهای روانی و رفع خستگی از کار روزانه و پر کردن اوقات فراغت خود به رسانه به ویژه تلویزیون روی می‌آورند طبق برآوردها جوانان زیر ۲۰ سال به طور میانگین یک سوم زمان بیداری خود را با وسایل ارتباط جمعی مستقیم یا غیر مستقیم می‌گذرانند. (خیری، ۱۴۰۱، ص ۱۳) محققان ارتباط جمعی معتقدند که نه تنها رسانه‌های همگانی بلکه نوع رسانه‌ها با ویژگی‌های منحصر به فرد

بهره‌برداری غیر فرهنگی از ابزارهای رسانه‌ای می‌تواند موجب فردگرایی و واگرایی اعضای خانواده شود حال اگر جریان فرهنگی شدن ابزارهای رسانه‌ای تحقق یابد مضرات آنها به شدت کاهش می‌یابد و کارکرد اصلی خود را پیدا می‌کنند گرچه برخی نظریه‌ها بیانگر این مطلب هستند که ذات ابزارهای الکترونیکی به دلیل استفاده از عنصر تغییر نمی‌توانند موجب آرامش باشند بلکه مخل آن می‌باشند برخی دیگر این نظریه را افراطی و یکسویه می‌دانند البته واریسی این دو نظریه در این مقاله مقدور نیست و طرح این مطلب صرفاً برای بیان لزوم رعایت احتیاط در جهت استفاده از ابزارهای رسانه‌ای می‌باشد. رسانه بر افکار و اندیشه زوجین و روابط آنها با فرزندان موثر واقع می‌شود در دنیای امروزی خانواده با تحولات بزرگی روبرو شده کاهش تعداد فرزندان تغییر نقش زن و شوهر و دگرگونی نقش زنان در اجتماع در کنار عوامل اجتماعی دیگر ساختار خانواده را متحول کرده است این دگرگونی‌ها تحت تاثیر عوامل متعددی به وقوع پیوسته که رسانه‌ها را می‌توان از جمله موثرترین آنها دانست پیامدهای این اثرگذاری را می‌توان در قالب پیامدهای مثبت همچون افزایش سطح آگاهی اعضای خانواده در زمینه‌های مختلف از جمله موضوعات و مسائل جسمی روحی و اصلاح رفتار فردی و اجتماعی و پیامدهای منفی چون افزایش خشونت خانوادگی طلاق و جرایم اجتماعی مشاهده نمود رسانه‌ها می‌توانند بر موضوعاتی مثل تربیت فرزندان و چالش‌های درون خانواده موثر واقع شوند. رسانه‌ها در کشور ما در بسیاری از موارد به اصلاح و افزایش سطح آگاهی خانواده‌ها کمک کرده و در مواردی خود عامل ایجاد ناهنجاری‌ها در سطح خانواده بوده اند. (نادری، ۱۳۹۱، ص ۱۶)

قدرت رسانه‌ها:

بررسی روانشناسی اجتماعی در زمینه نقش و قدرت رسانه‌ها نشان می‌دهد که رسانه‌ها دارای چنان قدرتی هستند که می‌توانند نسلی تازه در تاریخ انسان پدید آورند نسلی که با نسل‌های پیشین از جهت فرهنگ ارزش‌ها هنجارها و آرمان‌ها بسیار متفاوت است. (قیصری، ۱۳۹۴، ص ۱۰)

رسانه به مثابه چاقوی تیز:

این یک واقعیت غیر قابل انکار است که وسایلی همچون رادیو تلویزیون و سینما از اختراعات مهم بشر هستند و افراد مختارند که از این وسایل به چه صورت استفاده کنند رسانه به مثابه چاقوی تیزی است که لبه تیز آن در برخی از موارد بسیار مفید و لازم است (آشپزی) و در برخی موارد بسیار خطرناک (مثلاً وقتی در دستان کودک نابالغی قرار می‌گیرد) (چنگیزی ۱۳۹۶) رادیو و تلویزیون تقریباً جنبه عمومی پیدا کرده و به تمام خانه‌ها راه یافته است و اکثر مردم آنها را وسیله تفریح و سرگرمی می‌شمارند و به استماع و تماشای آن علاقمند هستند بالاخص کودکان و نوجوانان بیش از حد به آنها اظهار علاقه می‌کنند.

تلویزیون رسانه قدرتمند است که توانایی تاثیر بر روح و روان همه را دارا می‌باشد و مهمتر از همه حیطه این قدرت اثرگذاری بر اذهان معصوم و پاک فرزندانمان است که قطعاً در این زمینه با سرعت بیشتری عمل می‌کند و تاثیرات عمیق‌تری بر جای می‌گذارد.

آثار مثبت منفی رسانه های جمعی:

الف) آثار مثبت رسانه‌های جمعی

- ۱- افزایش گنجینه لغات افراد
- ۲- تعلیم و تربیت افراد در موضوعات مختلف
- ۳- جلوگیری از گسترش مفاسد اجتماعی
- ۴- اطلاع رسانی

ب) آثار منفی رسانه

- ۱- اعتیاد تصویری به برنامه‌های تلویزیون
 - ۲- زیاده طلبی بدین معنا که فرد وقتی یک برنامه را می‌بیند باز هم دوست دارد برنامه دیگری ببیند و نوعی عطش سیری ناپذیر را ممکن است در فرد ایجاد نماید.
 - ۳- عدم رشد عاطفی (ارتباط یک سویه تلویزیون و کاهش ارتباط کلامی)
 - ۴- سکون ذهنی (ایجاد پریشانی در حواس و اثرگذاری بر سلول‌های مغزی) باید حضور و وجود پدر و مادر برای فرزندان محبوب‌تر از تلویزیون باشد.
 - ۵- تخریب شخصیت
 - ۶- آسیب‌های رفتاری و بدآموزی‌های رفتاری فرهنگی گفتاری
- مادامی که رسانه به صورت هدفمند و پلان شده مورد استفاده قرار گیرد کودکان نمی‌توانند خوب و بد رسانه‌ها را تفکیک و انتخاب کنند بلکه این وظیفه پدر و مادران است که به صورت جدی به آن رسیدگی نمایند اگر استفاده از رسانه بدون قید و شرط ادامه یابد جنبه‌های مختلف از زندگی آنها اعم از ارزش‌های خانوادگی، دست آوردهای علمی و آموزشی را متاثر خواهند ساخت.

استفاده قانونمند از رسانه ها:

والدین باید یک سلسله قوانین را در خانواده وضع کنند و خودشان بیش از همه به آن پایبند باشند. داشتن قانون تأثیرات مثبت بی‌شماری بر شخصیت اطفال دارد (کودک اصول گرا با استرس پایین‌تر و با شخصیت که می‌داند کجا؟ چه؟ عملکردی داشته باشد)

توجه دیگر روانشناسان این است که برای کاهش اثرات منفی محتویات رسانه‌ها روی کودکان، کودکان را در استفاده از رسانه‌ها همراهی کنید بدان معنی که کنارش باشید درباره محصول در حال پخش بحث کنید تلاش کنید تا جنبه‌های مثبت آن را برجسته کنید تا کودک نکات منفی را الگوی خود قرار ندهد در این بین ممکن است با سوالات مکرر مواجه شوید که با صبر و حوصله باید پاسخ داد.

نتیجه گیری:

با توجه به مطالب ارایه شده در این مقاله، رسانه به عنوان عضو جدایی ناپذیری از خانواده ها می تواند به صورت مستقیم بر تمام آحاد جامعه تأثیر بگذارد. حفظ سلامت خانواده در حفظ سلامت جامعه و اعضای آن تأثیر زیادی دارد. رسانه ها در خانواده های متحد و سالم هماهنگی را افزایش می دهند، ولی در خانواده های متزلزل باعث پراکندگی اعضای خانواده می شوند. وقتی ارتباط صمیمی بین فرزندان و والدین وجود داشته باشد نقش آنها پررنگ تر میشود و می توانند رفتار فرزندان خود را کنترل کنند و در این شرایط فرزندان کمتر تحت تأثیر رسانه ها قرار می گیرند. رسانه ها هم می توانند باعث تقویت برخی از ارزشهای اجتماعی شوند و هم می توانند باعث تضعیف آنها شوند. تأثیر رسانه ها بر خانواده را میتوان در دو حالت مثبت و منفی جمع بندی کرد، که در متن مقاله به آنها اشاره شده است. البته باید در نظر داشته باشیم که افراد جامعه مختارند که از رسانه ها به چه صورت استفاده کنند. همانطور که گفته شد رسانه مانند چاقوی تیزی است که لبه تیز آن در برخی موارد مفید و لازم است و در برخی موارد بسیار خطرناک. والدین بهتر است قوانینی را برای استفاده از رسانه ها در خانواده وضع کنند و خودشان هم به آن قوانین پای بند باشند همچنین باید کودکان را در استفاده از رسانه ها همراهی کنند و تلاش کنند جنبه های مثبت رسانه را برجسته و جنبه های منفی آن را کمرنگ تر کنند و به سوالات آنها را با صبر و حوصله پاسخ دهند.

فهرست منابع و مآخذ

*قرآن کریم

- ۱- پورحسین، رضا، تاثیر رسانه بر کودک چاپ اول بهار ۱۳۹۶ مرکز تحقیقات رسانه‌ای حوزه علمیه اصفهان
- ۲- چنگیزی، فرهاد، آثار رسانه‌های جمعی بر کارکردهای خانواده (راسخون) ۲۳/۱۱/۹۶
- ۳- خیری، حسن، هم‌افزایی راهبردی رسانه و خانواده در ارائه سبک زندگی اسلامی، ۱۴۰۱
- ۴- دلاوری، جواد، رسانه و نقش آن بر نهاد خانواده، ۱۳۹۷
- ۵- رجبی، کلثوم، شاخصه‌های فرهنگی خانواده متعالی در اسلام، قم، بوستان، ۱۳۹۸
- ۶- رشکیابی، مهدی، بررسی اثرگذاری رسانه‌های تصویری بر نهاد خانواده مجله طوبی زمستان ۱۳۹۰ شماره ۳۷
- ۷- شمس، آزاده، مدیریت تلویزیون و ماهواره در خانواده (سبک زندگی در عصر رسانه) ناشر: یادآفرین ۱۳۹۸
- ۸- قیصری، موسی، تاثیرات و نقش مهم رسانه‌ها بر زندگی و افکار مردم ۱۳۹۴
- ۹- ملک پور، فاطمه، نقش رسانه‌ها در تغییر ارزش‌ها و هنجارهای خانواده (فصلنامه رسانه و خانواده شماره اول مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما) ۱۴۰۱
- ۱۰- نادری، رضا، رسانه خانواده و چالش‌های آینده آذر ۱۳۹۱
- ۱۱- وطنی، سونیا، نقش رسانه‌ها در تحکیم خانواده‌ها، ۱۳۹۹